

Samrøða við Villa Joensen, úr Nólsoy

Tann dagin, Ove kom rógvandi við síni Dianu Victoriu til Keypmannahavnar, møttust vit báðar undirritaðu úti á Umlættingarheiminum fyri at heilsa uppá Villa, sum var staddur har, meðan konan var niðri til móttøkuna, og fyri at ynskja honum tillukku við soninum.

Seinni fingi vit tað hugskot, at Sosialurin skuldi fingið eina samrøðu við Villa, men úrslitið bleiv, at vit báðar fingi uppgávuna.

So ein dagin fóru vit út aftur á heimið og vóru tá so hepnar eisini at hitta Anniku, hon er systkina-barn konu Villa og arbeiðir har, og settu vit okkum fyra niður at fáa eitt hugnaligt prát og ein góðan kaffimunn.

Tað fyrsta, ið hendir, er at Ville og Vina minnst ungdomsdagar, tá tey saman við øðrum arbeiddi í fiskahúsinum hjá Edvard Hansen, sála, ið var pápi Anniku. Eldri fólk vaskaðu fiskin á brúnni, dreingir koyrdu hann í hjólbøru í fiskahúsið, har hann varð stakkaður og saltaður, seinni hongdur upp at turka, hetta arbeiði høvdu genturnar, meðan Ville kyndi upp við 10-tíðina og passaði kolovrnarnar, eini 6—8 í tali, til teir um 2-tíðina á nátt kólnaðu út.

Tey eru samd um, at hetta var eitt einastandandi gott arbeiðsplass og stuttligt høvdu tey tað, tí Ville var og er sera skemtingarsamur, men hetta gekk ikki út yvir arbeiðið, tvørtur imóti. Fiskurin, sum Balslev & Goos seldi mest til Spaniu, var besti fiskurin, hesir fingi.

Vina fortelur, at stutt aðrenn Edvard doyði, segði hann fyri henni, at hann hevði fingið 1000 kr. í virðislon frá tí spanska fiskakeyparanum, sum aðrenn 2. heimsbardaga vitjaði í Føroyum og sjálvsagt var úti í Nólsoy og heilsaði uppá Edvard; hetta vóru nógvir pengar tá ið tíðini.

— Nú tosað er um ungdomsdagar, hvat fingist tit við um kveldarnar?

Ville svarar, at hann var mest úti í fiskahúsinum, men fekk ofta vitjan av ungdomi har, og høvdu tey tað ógvuliga skemtiligt og eisini hugnaligt.

Annars varð gingið inn í húsini og spákaðu vit eisini Uttandura, sunnu-kvöld dansaðu vit.

Ville heldur áfram.

— Eitt minnst eg, sum era hugnaligt, hóast orsøkin til hetta var sera syrgilig, tað var finsk-

Ville og Annika úti á Umlættingarheiminum saman við Vinu og Jonu.

russiska kriggið, tá royndu øll at binda hosur o.a. til Finnlands. Vit úti í Nólsoy fóru við leyri á nakka inn í hvørt hús at bidda ull, so fóru vit út í Avhaldshúsið, har nappaðu, spunnu og bundu vit, eg stóð sum oftast og spann, og so plagdi Óla Jakup Lindenskov at siga frá søgum, summariðir høvdu vit radiotól harúti, tað var sera forvitnisligt tá, eg haldi bert 2 töl vóru í bygdini.

Vina minnst Villa á, at hann einaferð spældi sjónleik, Ville smilist, og tá hann ikki er so tíðindafrúr um henda tilburð, fortelur Vina, at tað var «Gift teg», tey spældu, og Ville var so framúr stuttligur og goður sjónleikari. Tað var í hesum leiki, at Vina (seinni kona Villa) og Ville uppdagaðu hvønn annan og byrjaðu «at sverma».

— Vóru tit leingi trúlovað?

— Ja, eini 5 ár, vit høvdu ikki so nógvan skund, men vit vóru heldur ikki komin inn í atomöldina tá.

«Ville, tú vart eisini til skips?»

«Ja, sum so mangur føroyingur var eg til skips í mong, mong ár.»

«Vit hava hoyrt, at tú vart líka í Suðrhavinum, hevur tú okkurt at siga frá hesum túrinum?»

«Eg var við móðurskipinum «Willem Brends» og tóku vit imóti frá 8 hvalabátum, vaktin var frá 8-20, altso 12 timar hvørja ferð. Eg tjenti gott, eisini tí eg var messudrongur á út-

Ville slær

Heimið norðuri á Bátatúgvu

ferðini og heimferðini, annars arbeiddi eg í kókarinum. Vit vóru 63 føroyingar tilsamans á hesum 9 bátunum.

Onkuntið hugnaðu vit okkum. Umborð, har eg var, var millum aðrar Martin Tørgarð, og hann hevði harmoniku við, so tit kunnu ætla, at vit sungu nógvir sangir til spælið hjá honum.

Og tá vit vóru heim afturkomnir, tóku vit ofta til hesar sangir, serliga var tað ein, ið altíð hevur hugtakið okkum, kanska ikki so nógv orðini sum lagið. Hann var frá eini danskari grammofonplátu, og æt «En dag i Biscaya»

*En dag i Biscaya
en pigelil stod
en ventende somand
sad ved hendes fod
hun åbned sit hjerte
og klaged sin nød
mit hjem har jeg misted
og moder er dod.*

Niðurlag:

*Tag mig, tag mig med dig
langt bort i det fjerne
hvorhen du end drager
jeg følger dig gerne
vi to holder sammen
ligesom bølger og brus
i fryd og i gammen
og i stormenes sus*

«So giftust tú og Vina.»

«Ja, og vit hava havt tað gott saman. 6 fingi vit børnini, Ove er elstur.

Í fyrstani leigaðu vit, men í 1960 bygdu vit norðuri á Bátatúgvu, og her eru vit so enn.»

Sum havnarfólk má Jona spyrja: Hvát liggur í navninum?

«Jú, tað skal eg so væl siga tær, her fóru fólk út at hyggja eftir, nær bátarnir komu aftur av útróðri, so her hava ofta bangin fólk staðið, og tá so bátarnir sóust, eru nokk nógvir takkarbønrir sendar upp eftir.»

Nú leggur Annika uppi: Fortel um skipið, Ville.

Og Ville fortelur: «Ove, sum var 12 ára gamal, tá vit fluttu, bygdi saman við beiggjunum eitt traskip í bønum Uttanfyr húsini. Tað var 2 m breitt og 4 m langt, tíværi er ongín mynd av tí, og tað er heldur ikki til longur, men børnini høvdu stóra gleði av tí í fleiri ár. Fyrst og fremst «fiskaðu» tey frá tí, ja, tey settu eisini linu og spældu mangt annað.»

Annika minnst Villa á dunnhúsið, sum stendur enn. Ville fortelur: «Ove hevur altíð verið sera góður við kriaður, mangar pisurnar hevur hann havt. Ein dagin fann hann ein dunnuunga, beinanvegin fí hann at gera hús, ja, enn tá málaði tey, og har var so ungin, sum bleiv til eina dunnu, og livdi hon har til hon doyði av elli.»

Vit biðja Ville fortelja okkum meira um Ova.

«Hevði Leif, skjúlástjórinn, livað, høvdu tit oiðvað fingið okkurt at vita um skúladagar hansara, men so er ikki. 15-16 ára gamal fær Ove sær bát og ror so út á Vikini. Hann